GAZETA KRAKOWSKA

Nro 36.

Z KRAKOWA DNIA 3. MAIA 1812 Roku W NIEDZIELĘ.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu W Pałacu Naszym w Dreznie d. 6go miesiąca Kwietni roku 1812.

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski, Xże Warszawski &c. &c.

Zważywszy, iż w przypadku choroby lub inney ważney przeszkody do zasiadania w Trybunale handlowym w Organizacyi teraźnieyszey nie przepisano, kto ma zastępować Prezesa; zapatrzywszy się na artykuł 3 Xsięgi IV. Kodexu handlowego, który urządzenie liczby zastępcow Administracyi publiczney oddaie; na przełożenie Ministra Sprawiedliwości, po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu, stanowiemy:

Na zastępcow Prezesow Trybunałow handlowych, będą co dwa lata przez Elektorow obierane osoby, które też samę kwalifikacyą posiadać maią, iaka dla Prezesow tychże Trybunałow w artykule 6tym Tytule 1 Xięgi IV. Kodexu handlowego iest przepisana, z mocą zasiadania w Sądzie tylko w czasie choroby lub inney ważney przeszkody Prezesow.

Wykonanie ninieyszey Naszey woli, Ministrom Naszym Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, umieszczenie zaś takowey w Dzienniku praw, Ministrowi Sprawiedliwości w szczególności zalecamy.

(Pod.) *Frederyk August.*
(L.S.) Przez Króla
Minister Sekretarz Stanu
Stanisław Breza.

Zgodno z oryg.
Felix Łubieński,
Minister Spraw:
(L.S.)
Ant. Joneman, sek. Jen.

Zgodno z oryginałem
Minister Sek. Stanu
Stanisław Breza.

Z Paryża d. 15 Kwietnia.

Wyrokiem N. Cesarza P. Mollerus, członek ciała prawodawczego i były minister wewnętrzny Hollandyi, mianowany iest dyrektorem mostow i dróg w Hollandyi.

P. Gutschow mianowany został wyrokiem d. 9 Kwietnia w St. Cloud wydanym prezydentem dobrego miasta J. C. K. Mci Lubeki.

Król Rzymski znayduie się od d. 10 b. m. w pałacu Meudon.

Ambassador nasz w Wiedniu odebrał d. 21 Marca przez przybyłego z Konstantynopola gońca pod d. 16 Lutego wiadomość, że Porta odrzuciła wszystkie podane od Rossyi do pokoiu propozycye i postanowiła dzielnie daley prowadzić woynę.

W niedzielę d. 12 b. m. przyiął N. Cesarz w sali tronowey w pałacu Tuilleries

przed mszą deputacye od wybiorczych kollegiow departamentow de l'Ain, Lys, de la Manche, niższey Mozy i wyższey Saony.

Na adressy tych deputacyow odpowiedział J. C. K. Mość, iak następuie:

Deputacyi od Departamentu de l'Ain:

Dałem rozkaz, aby wielki gościniec do Włoch przez wasz departament otworzony został. Starać się będę o wasze potrzeby. Uczucia, które mi wynurzacie są mi przyiemne.

Deputacyi od Departamentu Lysy:

Przyymuię uczucia, które mi w imieniu waszego departamentu oświadczacie. Miłe mi iest przypomnienie, iż wasz departament w sławił się w czasie wyprawy przeciw Flesindze.

Deputacyi od Departamentu Manchy:

Wszystko co mi o uczuciach, które wasz departament ożywiaią, powiadacie, zgadza się z moim przekonaniem, które mam o patryotyzmie, męztwie i przychylności do mnie moich ludow Normandyi. Przyymuię wyrazy waszych uczuciow.

Deputacyi od Departamentu niższey Mozy:

Związek między Paryżem i Hamburgiem, który przez wasz departament idzie, będzie tego roku ukończony. Przyłączenie do państwa Hollandyi zrobiło kanał północny nie potrzebnym. Bagna i nieuprawne grunta w waszem departamencie mogą się stać użytecznemi. Przyymuię wyrazy waszych uczuciow.

Deputacyi od Departamentu wyższey Saony:

Dobro i chwała Francyi są celem moiey ambicyi. Poświęciłem iey moie życie. Przyymuię wyrazy waszych uczuciow.

Cztery osoby będące dawniey w kancelaryi ministerium woiennego, obwinione, iż utrzymywały kary godne porozumienie z ajentami zagranicznego mocarstwa i za pieniądze udzielały im wiadomości z rzeczoney kancelaryi, oddane zostały pod sąd Cesarski w Paryżu. Nazwiska ich są: Saget, Michel, Salmont i Moses. Oto iest wkrotkości opis ich przestępstw:

Michel, który od roku 3go znaydował się nayprzod w kancelaryi ministerium woiennego, potem w kancelaryi administracyi woienney, zawarł i utrzymywał związek z rożnemi ajentami Rossyyskiemi, którzy od kilku lat bawili we Francyi. Porozumienie to, podług wyznania Michel, zachodzi od 8 do 10 lat, to iest od czasu, w którym zabrał znaiomość z P. Oubril, na ow czas sekretarzem poselstwa Rossyyskiego. Michel powiada, iż P. Oubril oświadczył mu nayprzod, iż potrzebuie kopiisty, dał mu mało znaczące rzeczy do przepisania, a za trzecim czyli czwartem razem zapłacił mu za małą tę pracę 1000 fr. co zdawało mu się za wiele; ale Michel znayduiąc się na ow czas w kancelaryi poruszeń woyskowych, wiedział tak o urządzeniu, iako też o stanie i rozłożeniu woysk, a P. Oubril, który okazał się tak hoynym, nie zaniedbał żądać od niego wiadomości o naszem położeniu. Michel powiada, iż z początku nie chciał zezwolić na to żądanie, ale na usilne prożby P. Oubril dał się nakłonić, i dał mu wyiaśnienia względem rozłożenia dywizyy woyska Francuzkiego, o liczbie znayduiącego się wewnątrz woyska i inne acz nie wielkiey wagi wy-

kazy. P. Oubril opuścił Francyą opatrzywszy się temi wiadomościami, ale przed wyiazdem swoim dał ieszcze Michelowi 1000 fr. za te odkrycia. Nie można dziś dokładnie wiedzieć iak daleko one zachodziły, iest iednak podobieństwem, że one skłoniły Rossyą do wydania Francyi woyny w roku 1805. Jeżeli woyna mimo zdrady Michela zakończyła się dla nas chwalebnie bitwą pod Friedland, przypisać to należy przeznaczeniu Cesarza, który umie bydź panem zdarzeń i przez swoią odwagę i gieniusz zniszczyć wszelkie zamachy, podstępu i zdrady. P. Oubril, który dla woyny więcey iak rok nie był w Paryżu, powrócił tu po pokoiu Tylżyckim iako sprawuiący interessa. Michel zaiął znowu przy nim dawne mieysce; a lubo pokoy uczynił udzielenia mniey użytecznemi i ważnemi dla Rossyi, Michel dawał mu iednak wyiaśnienia o rozłożeniu i poruszeniu woysk. P. Oubril odiechał nakoniec do Peterzburga, a na iego mieysce przybył Hrabia Tolstoy iako ambassador; ten przywiozł z sobą Hrabiego Nesselrode, radcę poselstwa. Michel zapomniawszy o swoich obowiązkach, wszedł w nowe porozumienie z P. Nesselrode, wydał mu nayprzod poczet officerow wyższych przy woysku w Niemczech, a poźniey rozkład tegoż woyska. P. Nesselrode poiechał potem z Hrabią Tolstoy do Erfurtu. Michel obowiązał się przesłać mu podwyższenie wyższych officerow, któreby w czasie iego niebytności nastąpiło. Jakoż we dwa miesiące po wyieździe P. Nesselrode, Michel opisał wszystko, co w tym czasie zaszło, zapieczętował i zaadressował do ambassadora; lecz przeięty boiaźnią, odebrał tego samego dnia swoie pismo, i ieżeli wierzyć można, podarł i spalił. Za powrotem do Paryża P. Nesselrode żądał mieć wyiaśnienia o officerach woyska; dostarczył mu ich Michel. P. Nesselrode odwołany został od swego rządu, ale Michel, iak wyznaie, zawołany był od sekretarza poselstwa, P. Krafft, i proszony, aby utrzymywał z nim takie same związki, iak z P. Nesselrode. Od trzech lat był Michel oddalony z kancelaryi poruszenia woysk, lecz znalazł sposob umieszczenia się w administracyi woienney i kancelaryi ubiorczey. W mieyscu tem nie miał sposobności uczynienia zadosyć żądaniom ajentow Rossyyskich; lecz przekupiony sam, starał się naypierwey przekupić posługacza kancelaryi poruszenia woysk. Wiedział, że dwa razy w miesiącu robiono opis rozkładu woysk z rozkazu Cesarza, i że posługacz kancelaryi Moses, nazwany Mirabeau, nosił ten opis do introligatora dla związania i odniesienia go naczelnikowi kancelaryi, aby był N. Cesarzowi oddany. Z tey właśnie ważney pracy umyślił Michel wyciągać sekret i udzielać go cudzoziemcom. Lubo chwile dokładnie wyrachowane były posługacza, znalazł iednak sposobność kazawszy mu podwoić kroki, przez co zyskał trzy kwadranse czasu dla wyciągnienia z tego pisma nayistotnieyszych rzeczy. Moses, który nie umie czytać, mniemał, iż Michel szuka w tem piśmie bogatego i bezżenego krewnego, którego mienił się bydź dziedzicem, i za każde udzielenie płacił Michel Mosesowi po 5 do 6 fr. które potem przedawał ajentom Rossyyskim. Lecz naczelnik kancelaryi postrzegł nieiakie opoźnienie w zleceniu Mosesa i nie posełał go więcey z tem pismem do introligatora. Powierzył to iednemu z kancelistow, którego niedbałość lub zbyteczne

zaufanie w Mosesu, który mu towarzyszył do introligatora, dało ieszcze sposobność Michelowi do pozyskania sekretu. Nie mogąc Michel rachować więcey na tem źrodle, zbliżył się do nieiakiego Salmont, kancelisty expedycyi popisow i nieiakiego Saget w kancelaryi poruszeń i wciągnął ich w swoią sprawę. W miesiącu Grudniu zlecił Michel Salmontowi, aby mu opisał ogólny stan woyska w Niemczech, podzielonego na ow czas na 1szy i 2gi korpus obserwacyynego nad Elbą woyska. Salmont zrobił to z wyiaśnień, które Michel miał z kancelaryi poruszeń od Sageta. Na końcu Stycznia P. Krafft prosił Michela, aby mu wystarał się o opis nowego urządzenia woyska w Niemczech. Michel dostał za dostawienie tego wszystkiego 6000 fr. które w wyznaniu swoim pod d. 11 Marca powiada, iż przed miesiącem od P. Krafft odebrał. Opis tego urządzenia zrobiony był w kancelaryi poruszeń, gdzie pracował Saget. Koncepta tey pracy rozdawane na ow czas były do przepisania na czysto pomiędzy kancelistow, którzy wychodząc z kancelaryi zostawiali ie na swoich stolikach. Saget pracował w kancelaryi aż wszyscy powychodzili, a gdy sam został, pobrał te pisma, zaniosł Michelowi, który ie w nocy przepisał. Nazaiutrz rano odebrał ie od Michela i położył na swoich mieyscach. Michel wyznał, iż oddał ten opis P. Krafft. Saget zapierał się nadewszystko, iż nigdy nic nie wydał o urządzeniu gwardyi Cesarskiey, co Michel udzielił na wyiezdzie P. Czerniszewowi, przepisawszy to w nocy z papierow, które mu Saget dostawił. Wszystkie te związki wymagały korrespondencyi między Michelem i ajentami Rossyyskiemi. Nieiaki Westringer, nayprzod kamerdyner P. Nesselrode, potem dozorca więzienia Telluson, roznosił ciągle obustronom listy. Korrespondencya ta okazuie nawet, iż do tych intryg wchodziły wyższe osoby, iak ajenci niższego rzędu. Inny ajent Rossyyski, P. Czerniszew, starał się widzieć z Michelem, sprowadził go do siebie i zobowiązał, aby mu udzielił wszystkie wyiaśnienia, które dał sekretarzowi Krafft, ale żeby ten o tem nie wiedział, czego Michel nie zaniedbał dopełnić. P. Czerniszew nie wahał się powiedzieć Michelowi, że iest w naywiększych łaskach u Imperatora i pochlebić mu nadzieią znaczney pensyi z strony swoiego Monarchy. Jakoż Michel udzielił mu wszystkie prace, które przygotował dla P. Krafft, z których Czerniszew wypisy poczynił. Żądał także dokładnego obiaśnienia o stanie i rozłożeniu gwardyy Cesarskich; Michel maiąc to sobie przez Sageta udzielone, oddał mu w dniu iego wyiazdu do Rossyi. Za ten opis dostał Michel, iak wyznaie od P. Czerniszewa do 4000 fr. P. Czerniszew, nim wyiechał, proponował Michelowi, aby mu donosił o zachodzących odmianach w stanowisku woyska Francuzkiego, dodaiąc, iż iego listy doydą go wskazaną drogą. Toż samo zaproponował Westringerowi. Dał Michelowi zlecenie, aby przekupił niektórych urzędnikow w kancelaryi głownego sztabu woyska Francuzkiego w Niemczech, aby dowiedzieć się można o działaniach wszystkich iego korpusow. Michel był nawet upoważniony, aby naczelnikowi kancelaryi ofiarował 400,000 fr. ale nie kusił się o to przekupstwo, bo wiedział, że nie było podobne. Michel odkrył nayważnieysze okoliczności w związkach swoich z Czerniszę-

wem. Nie tylko on, iako przekupiony, udawał się do officera Rossyyskiego, ale nawet tenże chodził sam o każdym czasie do niego. Powyższe wyiawienie sekretu państwa i działań woyskowych stanowią zbrodnią Michela. Jeżeli mu wierzyć można, summy, które wziął, wynoszą do 20,000 fr. z których dał Sagetowi 400, a Salmontowi 300 fr. Michel oświadcza, iż poznaie całą obszerność błędu swoiego. Stara go się tylko zmnieyszyć wymowką, że iego udzielenia nie mogły szkodzić kraiowi, ponieważ Rossya była pod ow czas w pokoiu z Francyą. Nie ma dosyć wyrazow, mowi, do wyłuszczenia zwodniczych mow i sposobow, iakich użyto, dla usidlenia go. Kilkanaście razy, dodaie, chciał zerwać te związki i oprzyć się żądaniom Cerniszewa; lecz officer ten straszył go i groził mu, iż wyda go i doniesie, ieżeli nie będzie daley czynił iego żądaniom zadosyć. Michel przywodzi okoliczność, w którey wyraził P. Czerniszewowi obawę swoią względem następności z ich porozumienia i dał poznać, iż chce zaprzestać; lecz Rossyanin odpowiedział mu, że za daleko zabrnał, i że nie może się cofnąć. Zdaie się iednak, że Michel lubił zyski, które mu iego związek z' ajentami Rossyyskiemi przynosił. Poznać to można z słow, które przemowił do iednego z współwinowaycow: " Oto wszystkie woyska idą do Niemiec; wkrotce mieć będą staranie o sobie; na ow czas rozbiie się dom Delponta i znikną moie dostatki. Przestać będę musiał na moiey pensyi.,, Delpont iest liwerantem, którego imienia Michel nadużył, wmawiaiąc w swoich kollegow, iż wyiaśnienia, których od nich żąda, są iedynie dla niego przeznaczone. Michel wmowił w Sageta i Salmonta, iż podiął się korrespondencyi z Liwerantem Delpont, i że te wyiaśnienia są dla niego potrzebne, ażeby wiedział gdzie i wiele ma dostawiać potrzeb dla woyska; a lubo ci częstokroć okazywali Michelowi zadziwienie swoie nad rodzaiem i obszernością wyiaśnień, iakich liwerant żąda, zapewnienie iednak Michela, iako dawnieyszego w służbie, przytłumiało ich zadziwienie i podeyrzenie względem występnego nadużycia ich łatwowierności. — Jeneralny prokurator czytał potem list Michela do Czerniszewa, w którym wystawia niespokoyność swoią, a który nazaiutrz po wyieździe Czerniszewa znaleziony został na stole pod kobiercem. Oto iest początek tego listu:

"Mci Hrabio! Obarczasz mnie Twoiemi prożbami; mogęż więcey czynić, iak czynię dla Ciebie? Ileż doznaię przykrości dla zyskania mizerney nagrody! Zadziwisz się iutro nad tem, co ci udzielę. Bądź o godzinie 7mey z rana u siebie. Jest teraz godzina dziesiąta. Rzucam pioro, dla otrzymania stanowisk wielkiego woyska w Niemczech. Do iutra do godziny siodmey.,,

Wczoray sąd Cesarski na oświadczenie przysięgłych skazał Michała Michel na śmierć i konfiskatę iego maiątku; Ludwika Saget na 600 fr. kary, na pręgierz i kilkoletnie więzienie do robot publicznych, a Alexandra Salmont i Mosesa, zwanego Mirabeau, uznał za niewinnych.

Sześć statkow wyładowanych pszenicą i żytem nadeszło do Bordeaux.

Dziennik Państwa ogłosił Rozkaz dzienny wydany w Szczecinie z woli Xięcia Eck-

mühl (Davous) w osnowie:

Wielkie Woysko — Korpus Pierwszy.
W głowney kwaterze w Szczecinie
d. 11 *Marca.*

" Marszałek (Xiąże Eckmühl) uwiadomił iuż Jenerałow pod iego dowodztwem zostaiących, że za weyściem naszem do Pruss iesteśmy w kraiu przyiacielskim. Przypomina to swoiemu korpusowi woyska. Kontent iest ze sprawowania się iego w ciągnieniu, i ma sobie za powinność zdać o tem sprawę naszemu kochanemu Monarsze, który chce, aby woysko iego starało się wsławiać karnością, rownie iak męztwem. Nie wątpi Marszałek, że i daley woysko iego podobnież sprawować się będzie tak pod czas pobytu w kraiach Pruskich, iako też i w dalszem ciągnieniu, iakieby wypaść ieszcze mogło. Powinno zaś pod wszelkim względem ścisłą karność zachowywać; uchybienie iey byłoby zapomnieniem powinności, a naymnieysze wykroczenie w kraiu przyiacielskim, zbrodnią. Powinniśmy się starać iak nayusilniey o zachowanie dobrego porozumienia z mieszkańcami, tudzież woyskowemi Pruskiemi. Polega Marszałek w tey mierze na duchu, iakim tchnie woysko. „

Na rozkaz Marszałka Xięcia Eckmühl, Jenerał naczelnik głownego sztabu

Podpisano: *Romeuf.*

Z Londynu d. 7. Kwietnia.

(Z Pism Francuzkich.)

Doniesienia, które odebraliśmy o poruszeniach nieprzyiacielskiey floty na Skaldzie, nie są płonne. Woienne okręty, które stały w Antwerpii, popłynęły na dół do Flesingi; ale nie wiemy czyli w zamiarze wypłynienia na morze. P. Strachan dowodzący okrętem St. Domingo o 74 działach i Lord Beauklerk popłynęli z Dunow na krążenie przed Flesingą, a Admirał Joung opuszcza za parę dni Anglią, dla obięcia naczelnego dowodztwa przed Skaldą.

Monitor paryzki milczy o uzbraianiach, które czynione są na północy, i o położeniu półwyspia Hiszpańskiego; ale prywatne listy z Francyi namieniaią o pogłosce, która rozeszła się o proiektach Napoleona. Mowią, iż zamyśla o nowey koalicyi Europeyskich mocarstw, na którey czele sam stanie. Dodaią, iż ta koalicya zgromadzi 600,000 woyska, które lądowe mocarstwa w pomiar swoich sił woyskowych dostawią. Taka iest podstawa sławnego proiektu Henryka 4go, Króla Francuzkiego, dla zapewnienia Europie wiecznego pokoiu.

Wypis z listu z Lizbony.

" Uwiadomiony iestem od officera wysokiego stopnia, że podług wszelkiego podobieństwa Ciudad-Rodrigo nie byłoby wzięte bez Jenerała Graham. Chciano nayprzod obledz warownię S. Franciszka, co zabrałoby było przynaymniey 3 dni czasu; ale Jenerał Graham był zdania, aby natychmiast przypuścić szturm do twierdzy. Plan iego przyięty został na radzie woienney. Woysko Francuzkie idące na odsiecz Ciudad-Rodrigo, przybyło tego samego dnia do Salamanki, kiedy ta twierdza wziętą została. Nie było zatem oddalone iak o trzy dni drogi od naszego woyska, którego konie nie były w obrok opatrzone. W dniu, kiedy woysko oddaliło się ku południowey stronie, przeszło 200 koni zdechło z głodu. Niedostatek obroku pochodził z niepodobieństwa prowadzenia go z Lizbony. „

Na ratuszu w Birmingham zebrało się przeszło 700 kupcow i fabrykantow dla

naradzenia się o konieczney potrzebie podania parlamentowi prożby względem uchylenia tyle dla kraiu szkodliwych gabinetowych rozkazow. Po żywych sporach lubo nielicznych przeciwnikow, uchwalono, iż tak wyższey, iako i niższey izbie podana będzie wyżey wzmiankowana prożba. (Birmingham nie ma swoiego reprezentanta w parlamencie, chociaż to miasto liczy do 80,000 mieszkańcow.)

Lord Melwill, przyymował d. 2 b. m. iako pierwszy lord admiralicyi, pierwszy raz woyskowe władze.

Liniiowe 74rech działowe okręty Mężny i Orion popłynęły na morze Baltyckie, a Oak, Abukier i Słoń na krążenie przed Flesingą.

W tych dniach pochwycono tu znanego Barona niemieckiego Geramb. Ponieważ się tego spodziewał, wywiesił zatem na dachu swoiego domu na żerdzi napis: *Dom ten iest moim zamkiem; zostaię pod opieką praw angielskich.* Zebrała się kupa ludu dla przypatrzenia się osobliwszemu temu napisowi, lecz ten nie zasłonił go przeciw rozkazowi ministra. Gdy doniesiono mu o tem, niechciał bydź posłusznym; ale sprowadzono siłę woyskową; żołnierze wyrąbali drzwi do ogrodu i zabrali P. Barona.

W Lipcu 1811 summa będących w obiegu w Anglii bankowych biletow wynosiła 23 mill. 565,390 f. szt. (942 mill. 615, 600 zł. pol.)

W roku ieszcze 1732 Lord Bolingbroke, który zawarł w tymże roku pokoy Utrechtski napisał: My Anglicy obawiać powinniśmy się, iż śmieszne uroszczenia, tyraniia i łakomstwo naszych ministrow otworzą kiedyś całey Europie oczy. Używaymy handlowych naszych korzyści z umiarkowaniem, a nie wyzywaymy do woyny! Bo ieżeli kiedy wielki mąż osiędzie na tronie Francuzkim, upadnie Angliia i w Europeyskim systemącie nie będzie miała większego znaczenia nad Sardyniią.„

Z Sewilli d. 1. Marca.

Podług naynowszych doniesień z Kadyxu Jenerał Soult pobił woysko prowincyi Murcyi i opanował potem miasta Murcyą i Orihuela. Hiszpański Jenerał Karrera poległ na placu boiu. Szczątki woyska rokoszanow tey prowincyi przybyły d. 20 Lutego do Kadyxu.

Z Waladolidy d. 4. Marca.

Około 5000 rokoszanow pod sprawą Duran., Amor, Wasura, Empecinando i Montiio, usiłowali gwałtem opanować miasto Seria. (Między Saragosą i Waladolidą leżące.) Uderzyli na nie z dwoch stron; lecz kilka działowych wystrzałow były wystarczaiącemi do ich odparcia. Utracili 30 ludzi w zabitych, a 160 w raniónych. Osada 8 tylko miała raniónych. Jenerał naczelny oświadczył Majorowi St. Hilair, dowodcy tey prowincyi ukontentowanie swoie.

Z Nowegoiorku d. 3. Marca.

Kongress zezwolił na pożyczkę 11 milliionow, która iuż prawie iest ukończona. Do senatu wniesiony został proiekt zbudowania 20 fregat.

Od granic Tureckich d. 1. Kwietnia.

Woyska, które Porta wystawić kazała w Macedonii, Albanii, Morei i wyspach Archipelagu, znayduią się iuż w drodze. Podług zwyczaiu będą na teraźnieyszą kampaniią dwa odwodowe korpusy utworzone.

Stoiąca w porcie Stambulskim flota

gotuie się do wypłynienia na początku Maia na morze czarne, dla przeszkodzenia, ażeby Rossyanie nie przybrali iak w roku przeszłym na tem morzu upokarzaiącey dla Porty postawy.

Z Kopenhagi d. 18 Kwietnia.

D. 9 Kwietnia o godzinie 11 przed południem Król Szwedzki opuścił stolicę swoią, dla udania się na seym do Oerebro. Przed wyiazdem rozkazał wysłać z Sztokolmu konwoy do Karlshamn, a potem ieżeli będzie można wysełać co miesiąc po dwa konwoie z Karlshamn na morze Baltyckie do Sundu i Gottenburga.

Zima ieszcze u nas trwa stale.

Z Kassel d. 16 Kwietnia.

Minister handlowy i rękodzieł państwa Francuzkiego, pragnąc ułatwić związki handlowe między Westfaliią i Francyą, wydał rozkaz, aby urzędy celne francuzkie przepuszczały na dal towary Westfalskie, skoro będą opatrzone zaświadczeniami pochodu, wydanemi przez prezydentow miast, a zatwierdzonemi przez prefekta lub podprefekta.

Z Inspruka d. 8. Kwietnia.

Onegday przybył tu z Monachium Cesarsko Francuzki nadzwyczayny poseł i pełnomocny Minister przy dworze Bawarskim, Hrabia Mercy d'Argenteau, dla odwiedzenia Królewicza następcy tronu. Królewicz zaprosił rzeczonego Ministra do siebie na obiad i posłał po niego własny powoz. Przed obiadem oglądał ciekawości miasta naszego, a wczoray poiechał przez Kuffstein na powrot do Monachium.

Z Rigi d. 28 Marca.

D. 26 b. m. przybył tu Minister woienny, Jenerał piechoty i naczelny wodz 1go zachodniego woyska, Kawaler Barclai de Tolli, z Pułkownikiem Zakrzewskim i Kapitanem Czyczakow z Peterzburga, wysiadł do prezydenta miasta Barclai de Tolli, a dziś stąd wyiechał.

Z Peterzburga d. 7. Kwietnia.

Przy Pskowie zbiera się gwardya Imperatorska.

Jenerał piechoty Barclai de Tolli, naczelny wodz 1go zachodniego woyska, będzie razem ministrem woiennym. Inżenierami przy pierwszem zachodnim woyskiem dowodzi Jenerał porucznik Trusson, a przy drugiem Jenerał major Förster. Dywizyami dowodzą 5tą Jenerał major Gersdorf, 9tą jenerał major Insow, a 22gą Jenerał major Tuczkow.

Z służby szwedzkiey przyiętemi zostali do służby rossyyskiey w takich samych stopniach: Pułkownik Martinau w Finlandzkim pułku dragonii, Pułkownik Stakelberg w Litewskim pułku ułanow, Kapitan Baron Armfeld w Rewelskim pułku piechoty, a Porucznik Schanz w Wilmanstradkim pułku piechoty.

Imperator Jmć oświadczył naczelnemu wodzowi floty w Peterzburgu, kontraadmirałowi Murawiew, i drugiemu dowodcy floty, Komodorowi Byszeńskiemu, ukontentowanie swoie za ich gorliwość i szczególnieyszą staranność w postawieniu floty w krotkim czasie w gotowości do wyyścia pod żagle.

Do miasta Moskwy przybyło z Austryi bardzo wiele piękney i delikatney wełny. Domyślić się można, że ten dowoz przyiemny bardzo będzie tamteyszym sukiennym fabrykantom.

Z Frankfortu d. 13. Kwietnia.

Hrabia Gottorp przyiechał tu z Bruchsalu.

Z W. Xięstwa Wircburskiego zabroniony iest wywoz wszelkiego zboża i karmy.

DODATEK
DO No. 36.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 3. MAIA 1812 Roku W NIEDZIELĘ

O Katolikach Irlandzkich.
(z Gazety Wiedeń:)

Gdy teraz tak często iest mowa o katolikach Irlandzkich, a sprawa ich stała się nayważnieyszym wewnętrznym interessem rządu Angielskiego, nie od rzeczy będzie udzielić czytelnikom naszym następuiącey o nich wiadomości:

Irlandya od podbicia przez Henryka II. w roku 1172 składaiąc część państwa Angielskiego, liczy przeszło 4,400,000 mieszkańcow, z których dwie trzecie części są religii katolickiey. Gdy za panowania Henryka VIII. w Anglii i w Szkocyi przyięty był Kalwinizm, (z czego powstał tak nazwany kościoł Anglikański, który z katolickiego zatrzymał tylko duchowną hierarchiią wraz z dostoynością Biskupią, i Prezbiteryanizm odrzucaiący też dostoyność), Irlandczykowie nie tylko statecznie trzymali się nauki oycow swoich, ale posunęli nawet gorliwość swoię ku niey tak daleko, że za panowania Karola I. w roku 1641 owę szkaradną rzeź zrządzili, w którey przeszło 200,000 Protestantow wyrznięto. To okropne zdarzenie wraz z poprzedniczemi wypadkami za panowania Maryi (córki Henryka VIII.), która usiłowała przez nayokrutnieysze środki przywrócić kościoł Katolicki w Anglii, gdy przyrodna iey siostra i następczyni tronu Elżbieta w r. 1559 tenże kościoł znowu iak naysurowiey wytępiaiąc, wszelkiemi sposobami Protestantyzm popierała; wsparcie, którego nieszczęśliwa Marya Stuart w Szkocyi Katolikom na ich szkodę i własną swoię zgubę udzieliła; wszczęte potem między Królami z iey domu, a Parlamentem spory, i nareszcie nieszczęśliwe usiłowania Jakoba II. w roku 1687 ku przywróceniu na nowo kościoła Katolickiego, dana mu pomoc przez Katolikow Irlandzkich, po złożeniu go z tronu; wszystkie te wypadki tak oburzyły kościoł panuiący na Katolikow, iż Akt zrzeczenia się (Test-Act) iuż za Henryka VIII. przepisany, którym każdy, obeymuiący urząd, religii katolickiey wyprzysiądz się musi, coraz nowe otrzymał dodatki, że w tak nazwanem obiaśnieniu Praw, mianem za istotną zasadę konstytucyi Angielskiey, włożono na Króla obowiązek utrzymania Protestancko-Ewangelickiego kościoła; że przez osobną poźnieyszą ustawę 1689 r. kościoł Katolicki na zawsze od rządow wyłączony, a nareszcie pod panowaniem Królowey Anny w r. 1691 tak nazwane ustawy odkrycia przepisane były, które katolikow Irlandzkich wszelkich praw obywatelskich pozbawiły.

Podług tych ustaw, 1) rozbroiono wszystkich Katolikow w Irlandyi; 2) ogłoszono ich niezdolnemi do posiadania dóbr

ziemskich; 3) ogołocono ich z prawa zapisania maiątku nieruchomego iednemu dziedzicowi, ale cała pozostałość musi bydź równo podzielona między wszystkie dzieci, aby te coraz bardziey ubożały; 4) gdy dziecię które wyprzysięga się religii katolickiey, samo iedno odziedzicza wszystkie dobra; 5) gdy syn wyprzysięga się tey religii, dobra oycowskie staią się natychmiast iego własnością, a oyciec zawiaduie tylko niemi na rzecz syna, i pobiera dochody z nich, iako pensyą wydzieloną mu od syna; 6) żaden Katolik nie może na dłuższy czas iak na 31 lat dóbr w dzierżawie trzymać; 7) ieżeli mniey dzierżawy płaci, niż dwie trzecie części dochodu z nich wynoszą, dzierżawa ustaie natychmiast i należy do donosiciela; 8) Xięża odprawiaiący mszą, wygnani są z kraiu, a za powrotem powieszeni bydź maią; 9) ieżeli Katolik ma konia wartaiącego nad 5 f. szt.; utraca go na rzecz donosiciela; 10) żaden Katolik Irlandzki nie może pożyczać pieniedzy na grunta.

Okrutne te i po części niemoralne ustawy wyszły w prawdzie zwolna poniekąd ze zwyczaiu; ale w rzeczy samey trwaią one ieszcze, i wyłączaią, wraz z Aktem zrzeczenia się, wszystkich Katolikow Irlandzkich od wszelkiey publiczney służby, i wszelkiego uczestnictwa w administracyi kraiowey, tak dalece, iż ci dla dostąpienia urzędow i znaczenia przymuszeni są szukać służby za granicą; iakoż w woyskach wszystkich Państw katolickich niemało widziemy officerow rodem z Irlandyi.

W skutku tych ustaw ogołoceni byli Irlandczykowie prawie ze wszystkich dóbr ziemskich; szczególniey zaś za rządow Kromwela obdarzono niemi officerow iego, których potomkowie ieszcze ie po części posiadaią. Rachuią, że tym sposobem dziewiętnaście dwudziestych części Irlandyi z rąk katolickich w protestanckie przeszły. Ztąd to pochodzi, że potomkowie naydawnieyszych wielkich familiy tego kraiu w nędznym stanie, iako chałupnicy, pracuią dla prawnukow owych osób, które niegdyś w Anglii same w niedostatku żyły. Wszelako, zachowuią oni pamiątkę swego dobrego mienia i dawnych posiadłości, zapisuiąc one testamentem choć co do nazwizk tylko potomkom swoim.

Pod takiem udręczeniem i prześladowaniem ięcząc, nie dziw, że Irlandczykowie zawsze do buntu skłonni, w r. 1798 za porozumieniem się z Francyą powszechne ułożyli powstanie, które też Francya w samey rzeczy wylądowaniem wesprzeć usiłowała, ale które, po wzięciu w niewolą słabego wylądowanego korpusu posiłkowego, nie bez rozlewu krwi przytłumiono. Na ow czas muiema a Angliia, że dla uspokoienia Irlandyi, i zapewnienia sobie tem bardziey tego kraiu, koniecznie wypada znieść Parlament i administracyą iego, a połączyć ie z Parlamentem i Rządem Angielskim. Złączenie to zaczęło się od dnia 1 Stycznia 1801 r. i od tego czasu ma Irlandya 32 członkow w izbie wyższey, a 100 w izbie niższey Parla. Angielskiego, ale ci wszyscy są Protestantami; ponosi Irlandya dwie siedmnastych części wydatkow kraiowych, należy do wszystkich nowych długow, i rządzona iest przez Gubernatora. Lecz połączenie to nie zaspokoiło Irlandczykow; owszem, należąc oni od tego czasu do ciężarow publicznych, tem bardziey nalegaią, aby praw obywatelskich równie iak ich Angielscy i Szkoccy współbracia uczestnikami się stali. Podali

oni na ten koniec różnemi czasy prozby swoie do władzy prawodawczey; lecz Ministerium, stosownie do niezmienney woli Króla, gorliwie przywiązanego do swego kościoła, zawsze prozby ich odrzucało. W istocie też, trwaiące przeciwko Irlandczykom ustawy tak ściśle są połączone z konstytucyą Angielską, że Lord Hawkesbury iuż w roku 1805 w Izbie wyższey oświadczył: " iż według iego przekonania, pewne zasady konstytucyi Angielskiey nie mogą bydz naruszone bez nadwerężenia i wydania na sztych samey konstytucyi; a że w obiaśnieniu praw wyrażono, iż Król Angielski musi bydź Protestantem, i trzymać się kościoła Anglikańskiego, i to prawo także wyraźnie mowi: " Niechcemy bydź rządzeni przez Katolika,, nie należy tego prawa stosować iedynie do Króla, ale trzeba ie rozciągnąć i do sług iego, gdyż byłoby niedorzecznością mowić: nie chcemy Króla Katolickiego, ale chcemy Katolickich Ministrow, Radcow, Sędziow, Namiestnikow i t. d.; konstytucya Angielska zasadza się na Protestantyzmie, a każdy Katolik, któryby iako uczciwy człowiek starał się popierać naukę swoiego kościoła, wystawiłby też konstytucyą na niebezpieczeństwo.,,

Ztąd sądzić można, że interes Katolikow Irlandzkich, maiący teraz bydź rozstrzygnionym, ieszcze wielu trudnościom podlega.

DONIESIENIA.

Po niegdy Klemensie Cywińskim rzeczy ruchome, to iest: srebro, suknie polskie i passy, naczynia żelazne, miedziane, cynowe, powozy, tudzież rożne sprzęty domowe i gospodarskie, sprzedawane będą przez publiczną licytacyą dnia 4 Maia i następuiących r. b. na Piasku w domu pod Nr. 9. — O czem niżey podpisany do licytacyi tey Rezolucyą Trybunału Cywilnego pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego dnia 17 Kwietnia 1812 roku do liczby 1183 wypadłą delegowany, ninieyszym uwiadomia. — Dan w Krakowie dnia 24 Kwietnia 1812 roku.

Woyciech Olearski, Notaryusz D. K.

Z mocy Obligu na summę sześćset Reistalarow dnia 4 Grudnia r. p. 1811 przed Pisarzem Aktowym Departamentu Krakowskiego zrobionego, — dnia trzynastego i następnych dni Maia r. b. tysiąc osmset dwanastego, od godziny 9tey do 12tey przed południem, a od 3ciey do 6tey po południu, w żydowskim mieście na Kaźmierzu przy Krakowie, w domu pod Nr. 46, przez publiczną licytacyą za gotowe pieniądze będą sprzedawane następuiące towary: — chustki Tureckie, perkalowe, kartonowe, batystowe, perkalikowe, muślinowe, męzkie i damskie, tak na szyię iak i do nosa, niemniey Rańtuchy i Szale różnego gatunku, koloru i szerokości, po kilka i kilkanaście sztuk razem; tudzież syce, płócienka Angielskie, Perkany, Muszliny, Perkale, Perkaliki, Muszlinady i Nankiny w różnym gatunku, kolorze, deseniu i szerokości po kilka i kilkanaście łokci razem. — Zyczący sobie nabydź takowych towarow, zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować. Dan w Krakowie d. 21 Kwietn. 1812.

Jan Nepomucen Franki, Komornik T. C. P. I. D. K.

Niżey podpisany Jego Król. X. Mości Komornik Trybunału Handlowego, Departamentow Krakowskiego i Radomskiego, tu w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod Liczbą 98 zamieszkały podaie ninieyszym do publiczney wiadomości, iż na mocy Wyroku Trybunału Handlowego Departamentow Krakowskiego i Radomskiego, na rzecz Wiel. Antoniego Morbitzer Powoda, zaięte u JPana Jozefa Rohm Pozwanego ruchomości, iako to: perły, pierścionki brylantowe, i srebro stołowe przez publiczną licytacyą dnia 9 Maia r. b. o godzinie 9tey zrana w domu pod liczbę 551 przy ulicy Floryańskiey stoiącym sprzedawać będzie, maiący chęć kupienia takowych, w dniu

godzinie i mieyscu oznaczonych ſtawić się zechcą. — Dan w Krakowie d. 1 Maia 1812.

Jozef Kozłowski, Komornik T. H. D. K. i R.

Prefekt Departamentu Krakowskiego uwiadomia Publiczność, iż na dniu 10tym Maia r. b. o godzinie 9tey ranney w Biorze Podprefektury Powiatu Jędrzeiowskiego odprawiać się będzie licytacya publiczna, przy którey naſtępuiące dochody miaſta Jędrzeiowa naywięcey ofiaruiącemu w dzierżawę wypuszczone będą:

a) Propinacya mieyska na czas od 1go Czerwca r. b. do oſtatniego Maia 1815 roku za summę fiskalną 3126 złp.

b) Grunta mieyskie Borki zwane, na czas od 1go Czerwca r. b. do oſtatniego Maia 1818 roku za cenę fiskalną 59 złp. 16 gr.

Maiący chęć dzierżawienia na oznaczonym dniu i mieyscu opatrzeni 10 procentowym Wadium znaydować się zechcą, gdzie im dalsze warunki licytacyi, i kontraktu, ogłoszone będą. — Dan w Biorach Prefekta Departamentu Krakowskiego, w Krakowie dnia 23go Kwietnia 1812 roku.

Wodzicki, Prefekt.
Wroński, S. J.

Prefekt Departamentu Krakowskiego do publiczney podaie wiadomości, iż na dniu 12 miesąca Maia r. b. odprawiać się będzie w domu pod Nr. 363 na ulicy Szczepańskiey sytuowanym licytacya rożnych sprzętow żelaznych, do uzycia w kuchni i piecach służyć mogących, oraz drzwi żelaznych i drewnianych okutych, okien, futryn, i innych, które za gotowe pieniądze naywięcey daiącemu sprzedane będą. — W Krakowie dnia 17go Kwietnia 1812 roku.

Wodzicki, P.
Wrońsk , ekr. Jen.

Prefekt Departamentu Krakowskiego do publiczney podaie wiadomości, iż na dniu 12 Maia r. b. o godzinie 9ey ranney odprawiać się będzie licytacya dochodow i realności miaſt naſtępuiących:

Szkalbmierza Propinacya, którey cena fiskalna			1402	zł.	pol.	22	grosze.	
detto	Konsumo Wina	detto detto	90	—	—	12	—	—
detto	Łąki Radziecka	detto detto	153	—	—	—	—	—
detto	Łąki Błonie	detto detto	216	—	—	9	—	—
Koszyce Propinacya, którey cena fiskalna			2138	—	—	23	—	—
detto	Konsumo Wina	detto detto detto	30	—	—	18	—	—
detto	Cegielnia	detto detto detto	100	—	—	7½	—	—
Opatowca Propinacya		detto detto detto	2282	—	—	5	—	—
detto	Konsumo Wina	detto detto detto	58	—	—	15	—	—

Które w dwochletnią od dnia 1go Czerwca r. b. do oſtatniego Maia 1814 roku trwać maiącą dzierżawę, naywięcey ofiaruiącemu wypuszczone będą. — Chcący więc licytować, opatrzeni 10 procentowym Wadium, na powyższym dniu w Kancellaryi Burmiſtrza tyczącego się miaſta znaydować się mogą, gdzie im dalsze warunki licytacyi i kontraktu oznaymione będą. — Dan w Biorach Prefekta Departamentu Krakowskiego, w Krakowie dnia 13go Kwietnia 1812 roku.

Wodzicki, Prefekt.
Wroński, S. Jgo.

Prefekt Departamentu Krakowskiego, do publiczney podaie wiadomości, iż na dniu 15tym Maia r. b. odprawiać się będzie w mieście Wiślicy licytacya, w celu wypuszczenia w trzechletnią od dnia 1go Czerwca r. b. do oſtatniego Maia 1815 roku trwać maiącą dzierżawę gruntu mieyskiego Pisarskiego zwanego, którego cena fiskalna jeſt 16 złp. — Zyczący sobie więc dzierżawy pomienionego gruntu opatrzeni 10 procentowym Wadium na oznaczonym dniu i mieyscu w Kancellaryi Burmiſtrza znaydować się zechcą, gdzie im dalsze warunki licytacyi, i kontraktu ogłoszone będą.—Dan w Biorach Prefekta, Departamentu Krakowskiego dnia 27go Kwietnia 1812.

(Pod.) *Wodzicki, Prefekt.*
Wroński, S. Jen.